

การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านใหม่
THE APPLICATION OF GOOD GOVERNANCE IN SCHOOL ADMINISTRATION, IN
MUNICIPALITY NETWORK SCHOOLS BANMAI EDUCATION DEVELOPMENT

พัชชรินทร์ ทิพย์จันทร์¹

PATCHARINTORN TIPCHAN

สงวน อินทร์รักษ์²

SANGAUN INRAK

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ทราบการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านใหม่ 2) ทราบแนวทางการพัฒนาการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านใหม่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ได้แก่ โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านใหม่ จำนวน 8 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป จำนวน 1 คน และครูผู้สอน จำนวน 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 32 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ความถี่ และร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1) การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ ด้านความเสมอภาค ด้านการมีส่วนร่วม และด้านมุ่งฉันทามติ ตามลำดับ และอยู่ในระดับมากมีจำนวน 7 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ ด้านการระดมความคิดเห็น ด้านนิติธรรม ด้านความโปร่งใส ด้านประสิทธิภาพ ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการตอบสนอง และด้านประสิทธิผล ตามลำดับ

2) แนวทางการพัฒนาการใช้ธรรมาภิบาลของผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านใหม่ มีแนวทางในการพัฒนา ดังนี้ ผู้บริหารควรวิเคราะห์สภาพองค์กรเพื่อหาจุดแข็งและจุดด้อยขององค์กร เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินงาน จัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบที่ถูกต้องในการปฏิบัติงานให้แก่ครู ใช้วิธีการหมุนเวียนเปลี่ยนงานเพื่อให้เกิดความชัดเจนในความถนัดและความสามารถของบุคลากรแต่ละคน ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

.....
คำสำคัญ : หลักธรรมาภิบาล, โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษานบ้านใหม่

Abstract

The purposes of this research were to know: 1) using the principles of good governance of school administrators in the Banmai Education Quality Development Network. 2) guidelines for using the principles of good governance of school administrators in the Banmai Education Quality Development Network. The eight school administrators were the key informances. The informances were one school administrators, one head of General Administration and two teachers. A total of 32 informances. The instruments employed to collect data was a questionnaire on using the principles of good governance of school administrators in the Banmai Education Quality Development Network, according to Office of the Public Sector Development Commission. The statistics used in the data analysis were Frequency, Percentage, Arithmetic mean (μ), Standard Deviation (σ), and Content Analysis.

The findings were as follows:

1. Using the principles of good governance of school administrators in the Banmai Education Quality Development Network overall were at a high level, when separated by individual aspects, it was found that Using the principles of good governance of school administrators in the Banmai Education Quality Development Network were at the highest levels in 3 aspects; ranking from the highest to the lowest arithmetic mean: Equality, Participation and consensus oriented. For the high levels in 7 aspects; ranking from the highest to the lowest arithmetic mean: Accountability, Rule of law, Transparency, Efficiency, Decentralization, Responsiveness, and Effectiveness.

2) The guidelines for using the principles of good governance of school administrators in the Banmai Education Quality Development Network are follows: The management should be analyzed the organization's condition to find strengths and weaknesses of the organization, Then the analyzed data is used to plan an action plan, An opportunity should be given to all stakeholders to express their opinions on the operational planning, Provide training and knowledge about regulations, Provide information services of the school in a variety of ways, Use the job rotation technique to make it clear the aptitudes and abilities of each person, Promote the use of various technologies in operations to create efficiency in management.

Keywords: good governance, schools in the Banmai Education Quality Development Network

บทนำ

กระแสโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ขึ้นในโลกมากมาย ทั้งในเชิงที่ได้ผลประโยชน์ และในเชิงที่เสียผลประโยชน์ ในขณะเดียวกัน สังคมไทยก็ต้องเผชิญกับปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจ จากการรู้ไม่เท่าทัน อันนำมาซึ่งปัญหาสังคมต่าง ๆ ตามมามากมาย ทั้งทางตรง คือ การไหลเข้ามาของวัฒนธรรมอันไม่พึงประสงค์จากต่างประเทศ ผ่านระบบเครือข่ายข้อมูลระหว่างประเทศ และแม้แต่ระบบสื่อสารมวลชนปกติ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ เป็นต้น และทางอ้อมที่ต้องมีคนตกงาน เป็นโรคเครียดและป่วยทางจิต ปัญหายาเสพติด ฯลฯ ซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ซึ่งเป็นกลไกหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อันเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลพวงจากปัญหาการบริหารจัดการภาครัฐที่ประสิทธิภาพต่ำ ขาดความโปร่งใส และขาดความรับผิดชอบ และการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาที่ขาดความต่อเนื่อง ดังนั้นแผนการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษาภายใต้ 6 ยุทธศาสตร์หลักที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 60 ปี คือ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 5 การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้กำหนดนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเข้าสู่ยุคของการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษา จำนวน 5 นโยบาย ดังนี้ นโยบายที่ 1 จัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง นโยบายที่ 2 พัฒนาคุณภาพผู้เรียน นโยบายที่ 3 พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา นโยบายที่ 4 สร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐาน และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และนโยบายที่ 5 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ จะเห็นได้ว่าสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นความสำคัญของหลักธรรมาภิบาลดังกล่าว จึงได้มีนโยบายเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในหน่วยงานทุกระดับ โดยมีวัตถุประสงค์ให้บุคลากรในทุกระดับ เกิดความรู้ ความเข้าใจ ตระหนัก และปรับปรุงระบบบริหารงานของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพ เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในระดับสถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง ซึ่งจากการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้กับการบริหารกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษามูลนิธิฯ นั้น ยังไม่บรรลุผลเท่าที่ควร ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษามูลนิธิฯ ว่าอยู่ในระดับใด และมีแนวทางการพัฒนาการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษามูลนิธิฯ อย่างไรบ้าง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทราบการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านใหม่
2. เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านใหม่

วิธีการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านใหม่ จำนวน 8 โรงเรียน คือ 1. โรงเรียนวัดชุกพี 2. โรงเรียนวัดม่วงชุม 3. โรงเรียนวัดลำสำรอง 4. โรงเรียนบ้านสระเศรษฐี 5. โรงเรียนบ้านหนองน้ำขุ่น 6. โรงเรียนบ้านหนองมงคล 7. โรงเรียนบ้านใหม่ (จินากักดีวิทยา) 8. โรงเรียนบ้านดอนคราม

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป จำนวน 1 คน และครูผู้สอน จำนวน 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 32 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ซึ่งได้กำหนดให้หน่วยงานภาครัฐนำมาใช้ ประกอบด้วย 1) หลักประสิทธิภาพ 2) หลักประสิทธิผล 3) หลักการตอบสนอง 4) หลักการรับผิดชอบ 5) หลักความโปร่งใส 6) หลักการมีส่วนร่วม 7) หลักการกระจายอำนาจ 8) หลักนิติธรรม 9) หลักความเสมอภาค 10) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ ดังแผนภูมิที่ 1

การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านใหม่
1. หลักประสิทธิผล (Effectiveness) 2. หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) 3. หลักการตอบสนอง (Responsiveness) 4. หลักการรับผิดชอบ (Accountability) 5. หลักความโปร่งใส (Transparency) 6. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) 7. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) 8. หลักนิติธรรม (Rule of Law) 9. หลักความเสมอภาค (Equity) 10. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented)

แผนภูมิที่ 1 ขอบเขตของการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประเภท ดังนี้

เครื่องมือประเภทที่ 1 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่องเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน และประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านใหม่ ตามคู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐ ตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.)

เครื่องมือประเภทที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านใหม่

การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือประเภทที่ 1 คือ แบบสอบถามความคิดเห็น

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือวิจัยของอาจารย์ ดร.สมใจ เดชบำรุง ที่ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม ที่มีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีการของครอนบาค (Cronbach) โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ 0.98 มาพัฒนาและปรับปรุงให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน

การสร้างเครื่องมือประเภทที่ 2 คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ผู้วิจัยได้คัดเลือกประเด็นตามผลการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามความคิดเห็นไปใช้สัมภาษณ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล นำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ที่จัดสร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา ตรวจสอบ และแก้ไขตามข้อเสนอแนะและนำไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ดังนี้ 1) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 1 ท่าน และผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 4 ท่าน

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

2. การวิเคราะห์ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านใหม่ ใช้มัธยฐานเลขคณิต (arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

3. การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการใช้ธรรมาภิบาลของผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านใหม่ จากการสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านใหม่ ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านใหม่

เพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 1 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 8 โรงเรียน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านใหม่ (N=8)

ข้อที่	การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านใหม่	μ	σ	ระดับ
1	หลักประสิทธิผล	4.29	.63	มาก
2	หลักประสิทธิภาพ	4.40	.66	มาก
3	หลักการตอบสนอง	4.31	.61	มาก
4	หลักการรับผิดชอบ	4.49	.62	มาก
5	หลักความโปร่งใส	4.44	.61	มาก
6	หลักการมีส่วนร่วม	4.52	.58	มากที่สุด
7	หลักการกระจายอำนาจ	4.39	.64	มาก
8	หลักนิติธรรม	4.47	.61	มาก
9	หลักความเสมอภาค	4.54	.64	มากที่สุด
10	หลักมุ่งเน้นฉันทามติ	4.52	.58	มากที่สุด
รวม		4.44	.62	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่าการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.44, \sigma=.62$) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การใช้หลัก ธรรมาภิบาลของผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านใหม่อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ด้าน

โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ หลักความเสมอภาค ($\mu=4.54, \sigma=.58$) หลักการมีส่วนร่วม ($\mu=4.52, \sigma=.585$) และหลักมุ่งฉันทามติ ($\mu=4.52, \sigma=.58$) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากมีจำนวน 7 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ หลักการรับผิดชอบ ($\mu=4.49, \sigma=.62$) หลักนิติธรรม ($\mu=4.47, \sigma=.61$) หลักความโปร่งใส ($\mu=4.44, \sigma=.61$) หลักประสิทธิภาพ ($\mu=4.40, \sigma=.66$) หลักการกระจายอำนาจ ($\mu=4.39, \sigma=.64$) หลักการตอบสนอง ($\mu=4.31, \sigma=.61$) และหลักประสิทธิผล ($\mu=4.29, \sigma=.63$) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) พบว่าอยู่ระหว่าง 0.58- 0.64 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาการใช้ธรรมาภิบาลของผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านใหม่

ในการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาพัฒนาการใช้ธรรมาภิบาลของผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านใหม่จากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structural Interview) จากผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 5 ท่าน พบว่า

1) ด้านหลักประสิทธิผล มีแนวทางในการพัฒนา ดังนี้ ผู้บริหารควรทำการวิเคราะห์องค์การเพื่อหาจุดแข็งและจุดด้อยขององค์กร วางแผนการพัฒนางานองค์กรเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี จัดทำคู่มือประกอบการปฏิบัติงาน มีการแต่งตั้งคณะทำงาน และคณะนิเทศติดตามการดำเนินงานเป็นคำสั่งอย่างชัดเจน ควรติดตามและประเมินผลการใช้แผนการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ และนำผลการประเมินไปปรับปรุงในปีถัดไป

2) ด้านหลักการตอบสนอง มีแนวทางในการพัฒนา ดังนี้ ผู้บริหารควรใช้กระบวนการการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการดำเนินงาน ควรกระจายอำนาจให้ผู้มีส่วนรับผิดชอบในการตัดสินใจ และมีความเป็นธรรมในการประเมินผล ควรจัดให้มีการให้บริการต่อผู้รับบริการอย่างหลากหลายวิธี เช่น การให้บริการผ่านทางช่องทางออนไลน์ เว็บไซต์ เฟสบุ๊ค ไลน์ เป็นต้น ผู้บริหารควรจัดทำคู่มือการให้บริการให้ผู้รับบริการได้ศึกษา จัดให้มีการให้บริการแบบ ONE STOP SERVICE และควรติดตามประเมินผลการให้บริการในรูปแบบต่างๆ และนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาในการให้บริการต่อไป

3) ด้านหลักการกระจายอำนาจ มีแนวทางในการพัฒนา ดังนี้ ผู้บริหารควรวิเคราะห์ภารกิจขององค์กร วิเคราะห์บุคลากร มอบหมายงานให้เหมาะสมกับความรู้และความสามารถของบุคลากร หรือ ใช้วิธีการหมุนเวียนเปลี่ยนงาน (Job Rotation) ควรมอบหมายงานให้เป็นคำสั่งอย่างชัดเจน และมีขอบข่ายของงานให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ได้ศึกษา ผู้บริหารควรมอบอำนาจในการตัดสินใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน ควรติดตามผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน และควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรต่อไป

4) ด้านหลักประสิทธิภาพ มีแนวทางในการพัฒนา ดังนี้ ผู้บริหารควรวิเคราะห์ภารกิจขององค์กร มอบหมายงานเป็นคำสั่งให้เหมาะสมกับความรู้และความสามารถของบุคลากร ควรกระจายอำนาจให้แก่

ผู้ปฏิบัติงาน ผู้บริหารควรนำเทคโนโลยีต่างๆมาใช้ในการทำงาน เพื่อช่วยให้งานมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น โปรแกรม Q-info (นวัตกรรมการศึกษาลดภาระครู เพิ่มคุณภาพนักเรียน) โปรแกรม Kid Bright เป็นโปรแกรมที่ใช้ในการเรียนการสอนเขียนโปรแกรม รวมถึงระบบ SMSS (school Management Support System) เป็นระบบสนับสนุนการบริหารจัดการในโรงเรียน นอกจากนี้ผู้บริหารมีหน้าที่พัฒนาความรู้ความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยีต่างๆ โดยการส่งเสริมการเข้าอบรมต่างๆ และจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อสะดวกในการใช้งาน

5) ด้านหลักความโปร่งใส มีแนวทางในการพัฒนา ดังนี้ ผู้บริหารควรกำหนดขอบเขตภาระของงาน เพื่อจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงาน ควรพาไปศึกษาดูงานในโรงเรียนหรือสำนักงานเขตที่เป็นตัวอย่างที่ดี ผู้บริหารควรประชุมชี้แจงให้ทุกคนเข้าใจในเป้าหมายและทิศทางการดำเนินงานขององค์กร นำคู่มือมาทดลองใช้ และประเมินผล เพื่อนำไปปรับปรุงปรังปรุงในอนาคต

6) ด้านหลักนิติธรรม มีแนวทางในการพัฒนา ดังนี้ ผู้บริหารควรให้ความรู้เรื่องกฎหมายและระเบียบที่ใช้ในการปฏิบัติงาน จัดทำระเบียบขององค์กรของตนให้สอดคล้องกับระเบียบของราชการ และควรเข้าใจง่าย ผู้บริหารควรชี้แจงกฎระเบียบขององค์กรให้บุคลากรทุกคนทราบ เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน ผู้บริหารและบุคลากรทุกคนปฏิบัติงานโดยยึดหลักกฎระเบียบทางราชการ

7) ด้านหลักภาระรับผิดชอบ มีแนวทางในการพัฒนา ดังนี้ บุคลากรทุกคนทำแผนพัฒนาตนเอง รายบุคคล (ID PLAN) เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนา จัดทำเป็นแผนงาน อนุมัติงบประมาณเพื่อดำเนินการตามแผน และควรมีการประเมินการปฏิบัติงานของตนเอง ยอมรับเมื่อพบข้อบกพร่องและต้องพร้อมที่จะแก้ไขปรับปรุง

8) ด้านหลักการมีส่วนร่วม มีแนวทางในการพัฒนา ดังนี้ ผู้บริหารควรประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบทำได้โดยใช้เทคโนโลยีต่างๆ เช่น Line Facebook website หอกระจายข่าว ประกาศ จดหมายข่าว หรือสื่อสารผ่านทางผู้นำชุมชน และผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการกิจต่างๆของผู้เรียน

9) ด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ มีแนวทางในการพัฒนา ดังนี้ บุคลากรทุกคนควรแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ โดยอาจจะจัดในรูปแบบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยอยู่บนพื้นฐานของหลักการประชาธิปไตย และเปิดโอกาสให้บุคลากรได้เสนอแนะข้อคิดเห็นโดยจัดอยู่ในรูปแบบของผู้รับข้อคิดเห็น

10) ด้านหลักความเสมอภาค มีแนวทางในการพัฒนา ดังนี้ ผู้บริหารควรปฏิบัติตนต่อผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเสมอภาค โดยไม่แบ่งแยกเพศ เชื้อชาติ ศาสนา และมีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน ควรยึดหลัก เข้าใจ เข้าถึงและพัฒนาในการปฏิบัติงาน ควรเห็นประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยแต่งตั้งคณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆของนักเรียน และให้ความช่วยเหลือตามความต้องการ จัดหาทุนการศึกษาหรืออุปกรณ์ที่จำเป็นให้

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผลของการวิจัยสรุปเป็นประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษานับใหม่โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ หลักความเสมอภาค หลักการมีส่วนร่วม หลักมุ่งฉันทามติและอยู่ในระดับมาก จำนวน 7 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ หลักการรับผิดชอบ หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักประสิทธิภาพ หลักการกระจายอำนาจ หลักการตอบสนอง และหลักประสิทธิผล ตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษานับใหม่ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) พบว่าด้านหลักประสิทธิผล มีแนวทางในการพัฒนา คือ ผู้บริหารควรวิเคราะห์องค์กร และนำผลไปวางแผนการพัฒนา จัดทำเป็นแผนการปฏิบัติงาน ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

ด้านหลักการตอบสนอง มีแนวทางในการพัฒนา คือ ผู้บริหารควรให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ใช้หลักการกระจายอำนาจ มีความเป็นธรรมในการดำเนินงาน

ด้านหลักการกระจายอำนาจ มีแนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหารควรมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถของบุคลากร ใช้วิธีการหมุนเวียนเปลี่ยนงาน (Job Rotation) และควรมอบหมายงานเป็นคำสั่งชัดเจน มีขอบข่ายของงานให้ผู้ปฏิบัติได้ศึกษา

ด้านหลักประสิทธิภาพ มีแนวทางในการพัฒนา คือ ผู้บริหารควรนำเทคโนโลยีต่างๆมาใช้ในการทำงาน เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้มากขึ้น เช่น โดย โปรแกรม Q-info โปรแกรม Kid Bright และระบบ SMSS (school Management Support System)

ด้านหลักความโปร่งใส มีแนวทางในการพัฒนา คือ ผู้บริหารควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน ควรชี้แจงให้ทุกคนเข้าใจในเป้าหมายและทิศทางการดำเนินงานขององค์กร

ด้านนิติธรรม มีแนวทางในการพัฒนา คือ ผู้บริหารควรให้ความรู้เกี่ยวกับกฎ ระเบียบที่ใช้ในการปฏิบัติงาน จัดทำระเบียบขององค์กรให้สอดคล้องกับระเบียบของทางราชการและชี้แจงให้ทุกคนในองค์กรทราบ เพื่อให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบร่วมกัน

ด้านหลักการรับผิดชอบ มีแนวทางในการพัฒนา คือ บุคลากรทุกคนควรทำแผนพัฒนาตนเองรายบุคคล (ID PLAN) เพื่อวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนา และจัดทำแผนการปฏิบัติงานขององค์กร และควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองอย่างสม่ำเสมอ

ด้านหลักการมีส่วนร่วม มีแนวทางในการพัฒนา คือ ผู้บริหารควรประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบผ่านทางช่องทางต่างๆ และควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน

ด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ มีแนวทางในการพัฒนา คือ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้บุคลากรได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

ด้านหลักความเสมอภาค มีแนวทางในการพัฒนา คือ ผู้บริหารควรปฏิบัติตนต่อผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเสมอภาค โดยไม่แบ่งแยกเพศ เชื้อชาติ ศาสนา และมีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน ควรยึดหลักเข้าใจ เข้าถึงและพัฒนา ในการปฏิบัติงาน ควรเห็นประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

การอภิปรายผล

1. ผลการวิจัยพบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๖ ได้กำหนดให้รัฐมีการพัฒนาระบบบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่นและงานของรัฐอย่างอื่นให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ไว้เพื่อมุ่งเน้นและส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐต่างๆ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้นผู้บริหารกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาบ้านใหม่จึงยึดนำมาเป็นหลักในการปฏิบัติราชการตลอดมา โดยมีการวางแผนการปฏิบัติงานและให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงาน มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ตระหนักถึงสำคัญของหน้าที่ และปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ บริหารงานด้วยความโปร่งใส รวดเร็ว สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการได้เป็นอย่างดี ยึดหลักความเสมอภาคในการทำงาน ปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเท่าเทียมกัน มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้ใต้บังคับบัญชา กระจายอำนาจในการตัดสินใจแก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างแท้จริง เน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการปฏิบัติงาน ใช้หลักกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับในการอยู่ร่วมกัน มุ่งหาข้อสรุปโดยอยู่บนพื้นฐานของหลักการประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจุติมา ชำนาญเพชร ที่ได้ศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของนภดล เล็กบาง ที่ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนนิวิฐราชภัฏอุบลรัตน์ พบว่า การใช้ธรรมาภิบาลในโรงเรียนนิวิฐราชภัฏอุบลรัตน์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้านทั้ง 10 ด้าน สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1.1 ด้านหลักประสิทธิภาพ พบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านใหม่มีการกำหนดเป้าหมาย มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานอย่างชัดเจนโดยการ

จัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี หรือแผนยกระดับการศึกษา และมีการประชุมเพื่อประเมินผลการทำงาน และเพื่อปรับปรุงแนวทางปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนภดล เล็กบาง ที่ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนนิวิฐราชูราษฎร์อุปถัมภ์ พบว่า การใช้ธรรมาภิบาลในโรงเรียนนิวิฐราชูราษฎร์อุปถัมภ์ ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านหลักประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพ การศึกษานำใหม่มีการจัดโครงสร้างองค์กรอย่างเป็นระบบ มอบหมายให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ตามความรู้ และความสามารถ มีการจัดสรรทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และบริหารเวลาในการทำงานได้อย่างคุ้มค่า มีระบบบริหารการเงินที่รัดกุม และนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพใน การจัดการซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุภา แสงสีก ที่ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลัก ธรรมาภิบาลของโรงเรียนในเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 9 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระนอง ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลัก ธรรมาภิบาลของโรงเรียนในเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 9 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระนอง จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ด้านหลักประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านหลักการตอบสนองอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพ การศึกษานำใหม่ให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง โดยจัดระบบอำนวยความสะดวกในการ ติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียน มีการบริการด้านแหล่งเรียนรู้ อาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์แก่ บุคลากรและชุมชน มีการประชุมผู้ปกครองประจำภาคเรียนเพื่อรายงานผลการเรียน พฤติกรรมของบุตรหลาน รวมทั้งพัฒนาความรู้แก่บุคลากรอย่างต่อเนื่องและมีการประเมินผลความพึงพอใจของบุคลากรและชุมชน เป็นผลให้ประชาชนได้รับบริการที่รวดเร็ว สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพิษณุ ยงดี ที่ได้ศึกษาธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตนราชูราษฎร์บำรุง พบว่า ธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตนราชูราษฎร์บำรุง ด้านหลักการตอบสนองอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการรับผิดชอบต่ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพ การศึกษานำใหม่ตระหนักถึงความสำคัญต่อหน้าที่ที่มีต่อสถานศึกษา มีการจัดทำแผนงาน โครงการต่างๆ ดำเนินงานตามแผนที่ตั้งไว้ และมีการทำรายงานการประเมินตนเองของครู และรายงานการประเมินตนเองของ สถานศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาครูและโรงเรียนต่อไป รวมทั้งโรงเรียนยังมีระบบงานประกันคุณภาพ สถานศึกษาที่เข้มแข็ง มุ่งเน้นการควบคุมและพัฒนาคุณภาพ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลัก มาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของธนพงษ์ ต้นเจริญ ที่ได้ศึกษาการนำหลัก ธรรมาภิบาลไปใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี พบว่า สภาพการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลอง หลวง จังหวัดปทุมธานี ด้านความรับผิดชอบต่ออยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านความโปร่งใสอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านใหม่ทำงานด้วยความซื่อตรง ซื่อสัตย์ มีการบริหารงานที่โปร่งใส มีการประชุมชี้แจงเป้าหมายทิศทางการดำเนินงานร่วมกัน มีเกณฑ์การวัดประเมินผลที่ชัดเจนและแน่นอน ผู้บริหารมีการชี้แจงถึงงบประมาณที่โรงเรียนได้รับจัดสรรให้บุคลากรทุกคนทราบและดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการใช้เงินที่แท้จริง มีการรายงานผลการปฏิบัติงานด้านงบประมาณแก่หน่วยงานต้นสังกัดเป็นประจำ นอกจากนี้ผู้บริหารยังเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถสอบถามหรือแสดงความคิดเห็นในการบริหารงานของโรงเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอรรถพร สุนทรพงษ์ที่ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ด้านความโปร่งใสอยู่ในระดับมาก

1.6 ด้านการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านใหม่มีการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาแสดงความคิดเห็นในการบริหารงานต่างๆของโรงเรียน โดยมุ่งสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน รวมทั้งผู้บริหารยังสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ เช่นหลักสูตรท้องถิ่น การร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา นอกจากนี้ผู้บริหารยังมีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ผู้ปกครองหรือชุมชนทราบผ่านช่องทางต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอภิชาติ จุลพันธ์,เอี่ยมพร โตภาณุรักษ์กุล และกาญจนา บุญส่ง ที่ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และเขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

1.7 ด้านการกระจายอำนาจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านใหม่มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานตามสายงานอย่างชัดเจน และมอบหมายงานตามความรู้ ความสามารถ และมีการมอบอำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานอย่างเหมาะสมซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกลมพรรณ พิงดั่งที่ได้ศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ด้านการกระจายอำนาจอยู่ในระดับมาก

1.8 ด้านนิติธรรมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านใหม่มีน้ำกฏ ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของโรงเรียน มีการชี้แจงแนะนำแนวทางให้บุคลากรในสถานศึกษายอมรับกฏ ระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด มีการตักเตือนผู้กระทำผิดอย่างเป็นขั้นตอน นอกจากนี้ผู้บริหารยังส่งเสริมให้บุคลากร

ทุกคนในโรงเรียนตระหนักถึงสิทธิและเสรีภาพของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจุติมา ชำนาญเพชร ที่ศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ พบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ ด้านหลักนิติธรรมอยู่ในระดับมาก

1.9 ด้านความเสมอภาคอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้จะเป็นเพราะผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านใหม่ให้ความสำคัญและปฏิบัติตนกับผู้ได้บังคับบัญชาอย่างเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติ สร้างบรรยากาศความเป็นประชาธิปไตย ยึดหลักความเสมอภาคในการปฏิบัติงาน และสร้างบรรยากาศความเป็นประชาธิปไตยให้เกิดในการปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกมลพรรณ พิงค์วงศ์ที่ได้ศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.10 ด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้จะเป็นเพราะผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านใหม่เปิดโอกาสให้คณะครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของโรงเรียน และหาข้อสรุปโดยใช้กระบวนการประชาธิปไตยและเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและยอมรับผลของการประชุมการระดมความคิด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอภิชาติ จุลพันธ์, เอื้อมพร โตภาณุรักษ์กุลและกาญจนา บุญส่ง ที่ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และเขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

2.แนวทางในการพัฒนาการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านใหม่ มี 6 แนวทาง ดังนี้ 1) ผู้บริหารควรวิเคราะห์สภาพองค์กรเพื่อหาจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาขององค์กรเพื่อนำข้อมูลไปทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียน และควรกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ แนวทางการดำเนินงานไว้อย่าง และปฏิบัติงานจนเกิดผลสัมฤทธิ์ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ 2) ผู้บริหารควรประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ผู้ปกครองและชุมชนได้ทราบอย่างหลากหลายช่องทาง เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านทางเสียงตามสายของชุมชน ประชาสัมพันธ์ผ่านทางผู้นำชุมชน หรือประชาสัมพันธ์ผ่านทางช่องทางออนไลน์ต่างๆทั้งนี้เพื่อสร้างความเชื่อมั่น และไว้วางใจให้แก่ผู้ปกครอง 3) ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้แสดงความคิดเห็น หรือมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา 4) ผู้บริหารควรจัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่ใช้ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน เนื่องจากในการปฏิบัติงานนั้นจำเป็นต้องยึดหลักกฎหมายเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและถูกต้อง และไม่เกิดข้อขัดแย้งในการปฏิบัติงานร่วมกัน 5) ผู้บริหารควรมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถของบุคลากร เพื่อให้การปฏิบัติงานนั้นเกิดผลสัมฤทธิ์ที่มี

ประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ 6) ผู้บริหารควรส่งเสริมการนำเทคโนโลยีต่างๆมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการใช้หลักธรรมาภิบาลในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษานานาชาติและเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ผู้บริหารกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษานานาชาติควรนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารจัดการงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษานานาชาติควรดำเนินกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ และควรมีช่องทางในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านทางอินเทอร์เน็ต หอกระจายข่าว เป็นต้น
3. ควรมีการให้ความรู้แก่บุคลากรทุกคนในเครือข่ายเกี่ยวกับกฎหมายและกฎระเบียบต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้บุคลากรทุกคนมีความรู้ ตระหนักถึงความสำคัญ และปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติของทางราชการได้อย่างถูกต้อง เป็นธรรมกับทุกฝ่าย

รายการอ้างอิง

- กมลพรรณ พึ่งดวง. (2560). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร (วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษานานาชาติ. (2562). แผนปฏิบัติการเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษานานาชาติ. กาญจนบุรี: โรงเรียนวัดชุกฟ้า.
- คณะกรรมการอิสระเพื่อปฏิรูปการศึกษา. (2564). แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา. สืบค้น 4 พฤษภาคม 2564, จาก <http://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/1699-file.pdf>
- จตุติมา ชำนาญเพชร. (2014). "การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1. An Online Journal of Education, 9 (3), 110-120.
- ธนพงษ์ ดันเจริญ. (2020). การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 10 (1), 238-248.
- นภดล เล็กบาง. (2557). การใช้ธรรมาภิบาลในโรงเรียนนิวิฐราชบุรีอุปถัมภ์ (การค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- ปธาน สุวรรณมงคล. (2558). **การบริหารงานภาครัฐกับการสร้างธรรมาภิบาล**. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- พลอย สืบวิเศษ. (2561). **จริยธรรมทางการบริหารงานในภาครัฐ**. นนทบุรี: โรงพิมพ์รัตนไตร.
- พระปลัดไพโรจน์ ชาติโร (ศรีเมือง). (2558). การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร (ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พิษณุ ยงดี. (2559). **ธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง (การค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต)**. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ยุพิน ศาลางาม. (2017). แนวทางการบริหารทรัพยากรบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนธนบุรีวรเทพพลาภิรักษ์. *An Online Journal of Education*, 12 (3), 248-298.
- โรงเรียนวัดม่วงชุม. (2562). **รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาโรงเรียนวัดม่วงชุม ปีการศึกษา 2562**. กาญจนบุรี: โรงเรียนวัดม่วงชุม.
- โรงเรียนวัดชุกฟ้า. (2562). **รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาโรงเรียนวัดชุกฟ้า ปีการศึกษา 2562**. กาญจนบุรี: โรงเรียนวัดชุกฟ้า.
- ลัดดา ผลวัฒน์. (2557). **ธรรมาภิบาลกับการบริหารมหาวิทยาลัย. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา**, 8 (2), 21-23.
- วิไลรัตน์ ฝ่ายดี. (2559). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางในอำเภอดาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. (งานนิพนธ์ ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2558). **คู่มือในการเมืองการปกครอง**. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- สุภา แสงสี. (2560). การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 9 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี. (ปริญญาคุรุศาสตรบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สุชาดา น้อยไม. (2563). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1. (ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา. (2554). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). **นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562**. สืบค้น 1 ธันวาคม, 2562, จาก <https://www.obec.go.th/wp-content/uploads/2018/10/OBECPolicy62.pdf>.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2552). **คู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Rating)**. กรุงเทพฯ: บริษัท พรีเมียร์ โพร จำกัด.

สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). **ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542**. สืบค้น 4 พฤษภาคม พ.ศ. 2564, จาก <http://www.dmr.go.th/download/10.pdf>

อรรถพร สุนทรพงศ์. (2558). การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 (ปริญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). ร้อยเอ็ด: มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.

อภิชาติ จุลพันธ์,เอี่ยมพร โตภาณุรักษ์กุล และกาญจนา บุญส่ง. (2019). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และเขต 2. **Veridian E-Journal Silpakorn University**, 12 (1), 849-850.

อุษารัตน์ ดาพลอยและพิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี. **บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์** , 8 (3),91.